

JAARVERSLAG

2022




SDOK
verbonden
in vervolging



VOORWOORD



SDOK & 2022 IN VOGELVLUCHT

PAGINA 06 - In dit hoofdstuk geven we algemene informatie over SDOK en presenteren we de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in 2022.



PRAKTISCHE STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN

PAGINA 18 - SDOK staat wereldwijd naast vervolgde christenen met praktische steun en bemoediging. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen rondom deze doelstelling.



COMMUNICATIE & FONDSENWERVING

PAGINA 24 - In Nederland geeft SDOK vervolgde christenen een stem en geven we hun inspirerende lessen door. In dit hoofdstuk leest u over onze activiteiten op het gebied van communicatie en fondsenwerving in 2022.



BEDRIJFSVOERING & FINANCIËN

PAGINA 30 - In dit hoofdstuk wordt een beeld gegeven van de organisatie van SDOK en worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen geschetst.



JAARREKENING

PAGINA 42 - Hier vindt u de financiële verantwoording van SDOK.

...IN LEVEN EN STERVEN...

Na een aantal coronajaren waren we in 2022 weer in de gelegenheid om onze broeders en zusters wereldwijd te bezoeken. Dat was voor hen een teken van bemoediging en voor ons reden tot dankbaarheid!

Tijdens een reis naar India waaraan ik deelnam, ontmoetten we een groep jongeren die in de weken ervoor concreet te maken hadden gehad met vervolging. Ze vertelden ons hoe een groep fanatieke hindoes hen met stokken in elkaar had geslagen. Dat gebeurde vlak voor de ingang van de kerk. Toen we hen vroegen of ze niet bang waren om te sterven, citeerden ze (uit hun hoofd en met een stralend gezicht) de woorden van Paulus:

Want als wij leven, leven wij voor de Heere en als wij sterven, sterven wij voor de Heere. Of wij dan leven of sterven, wij zijn van de Heere. - Romeinen 14:8

In dit jaarverslag kunt u lezen wat we in 2022 namens u wereldwijd hebben kunnen doen. Als bestuur en team hopen we dat u zich persoonlijk betrokken weet bij het werk van SDOK. Maar nog belangrijker is dat u, samen met die jongeren in India, persoonlijk leeft uit die enige troost; in leven en sterven.

Ik wens u van harte Gods zegen bij het lezen van dit jaarverslag.

DS. H.J. VAN DER VEEN
Voorzitter SDOK



SDOK & 2022 IN VOGELVLUCHT

01

IN DIT HOOFDSTUK GEVEN WE ALGEMENE
INFORMATIE OVER SDOK EN PRESENTEREN
WE DE BELANGRIJKSTE RESULTATEN EN
ONTWIKKELINGEN IN 2022.



TERUGBLIK

Met een gevoel van dankbaarheid kijk ik terug op het jaar 2022. We zagen dat christenen in Nederland zich in toenemende mate betrokken voelen op hun broeders en zusters wereldwijd die te maken hebben met heftige vervolging. Niet omdat zij of wij het minder of beter hebben, maar omdat we ervaren deel te zijn van hetzelfde lichaam van Christus.

Wij hebben hen nodig omdat zij ons waardevolle lessen leren over het volgen van Christus. Omdat zij ons zijn voorgedaan in de gevolgen die men ondervindt bij het volgen van Hem. En andersom ervaren vervolgte broeders en zusters dat zij in het lijden niet alleen staan, maar dat er christenen wereldwijd voor hen bidden en met praktische hulp naast hen staan.

Naast dankbaarheid zijn er ook zorgen. In 2022 zagen we de hevigheid van vervolging toenemen in onder andere India, China en Afrika (met name de Sahel). De verhalen die ons bereiken – vaak slechts een topje van de ijsberg – zijn rauw, gewelddadig, verdrietig. Maar juist in de heftigheid van vervolging zien we Gods werk in Zijn kinderen en horen we bemoedigende getuigenissen.

Op allerlei manieren hebben we deze verhalen van onze vervolgte broeders en zusters gedeeld. In ons vernieuwde magazine, via boeken, podcasts, fysieke bijeenkomsten en online bijeenkomsten. Daarnaast mochten we het verhaal van Sabina Wurmbrand over vergeving delen met een groot publiek.

Het afgelopen jaar groeiden we als organisatie verder, waardoor we meer impact konden hebben in binnen- en buitenland. We concluderen dan ook in dankbaarheid dat dit werk – dat niet ons werk, maar Gods werk is – doorgaat, hoe de omstandigheden ook zijn.

In Christus verbonden,

ANDRÉ VAN GROL
Directeur van SDOK




ONTWIKKELINGEN IN 2022

We zijn dankbaar dat begin 2022 de meeste maatregelen rondom het coronavirus, die in 2020 en 2021 een grote impact hebben gehad op de samenleving en ook op het werk van SDOK, konden worden opgeheven. Daarmee kon SDOK haar werkzaamheden weer ten volle uitvoeren en kon er bijvoorbeeld in de loop van 2022 weer begonnen worden met reizen en het organiseren van (fysieke) events.

In 2022 is – geheel volgens plannen – gewerkt aan uitbreiding van de capaciteit. Met de komst van van drie nieuwe medewerkers en enkele interne verschuivingen bestaat het team per einde 2022 uit 12,6 fte, een toename van 2,6 fte. Met dit krachtige team hopen we de komende jaren op volle kracht vooruit te kunnen en de ambitieuze doelstellingen uit het meerjarenplan te behalen.

010

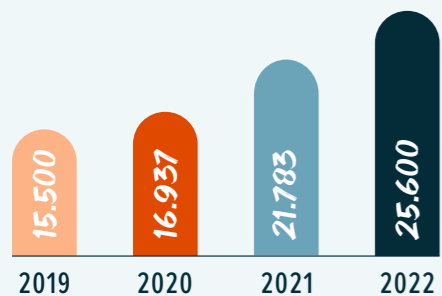
Op de volgende pagina's geven we – in cijfers en grafieken – een samenvatting van de resultaten. Meer uitgebreide resultaten worden in de volgende drie hoofdstukken gepresenteerd.



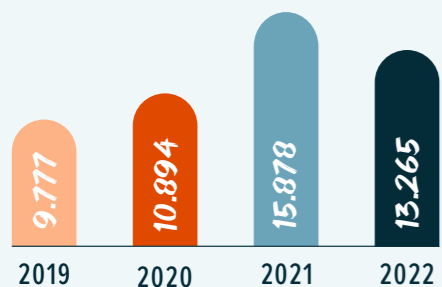
011

2022 IN VOGELVLUCHT

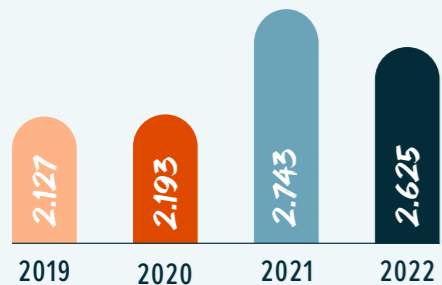
Ontvangers van ons magazine STEM



Donateurs*

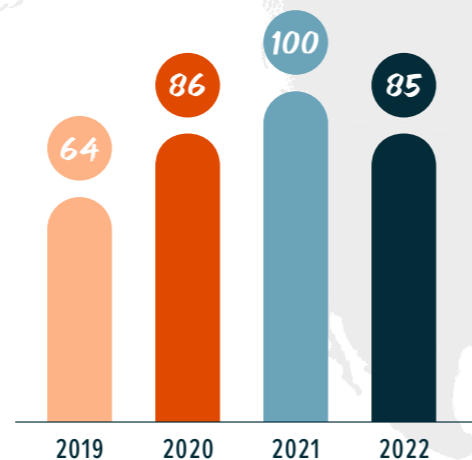


Inkomsten (x1000)*



*Hoewel de inkomsten en het aantal donateurs door de financiële krimp lager waren dan in 2021, hebben we de begroting voor 2022 ruim gehaald. Daardoor konden we alle geplande projecten uitvoeren.

Aantal uitgevoerde projecten**



**In 2022 kozen we er vaker voor om projecten met grotere omvang uit te voeren. We sturen binnen SDOK niet op het aantal projecten maar op groeiende impact. Daarin sluiten we altijd aan bij de concrete vragen vanuit onze vervolgte broers en zussen. Dit kan betekenen dat het aantal projecten het ene jaar lager is dan het andere. In 2022 nam het aantal vervolgte christenen dat steun ontving via SDOK toe.



KANWAL ONTVING EEN BIJBEL

SDOK investeert veel in toerusting van vervolgte christenen. Soms doen we dat door het uitdelen van Bijbels. Kanwal ontving een kinderbijbel. "Ik vind het heerlijk om de kinderbijbel elke dag te lezen voor ik ga slapen. Ik lees ook bijbelverhalen voor aan mijn ouders. Ik bid dat alle kinderen in mijn land een Bijbel krijgen zodat ze over Jezus kunnen leren."

Kanwal, Pakistan



project
34/85



54 EVANGELISTEN IN INDIA

SDOK steunt voorgangers en evangelisten die dagelijks hun leven op het spel zetten om het Evangelie verder te delen.

Via één van onze projecten werden vorig jaar in India 54 evangelisten getraind, toegerust en bemoedigd.



TIENDUIZENDEN CHRISTENEN IN NEDERLAND BEREIKT

Vervolgde christenen vragen ons om hun verhalen te delen, ter bemoediging en aansporing van de kerk in Nederland. In 2022 ontvingen 25.600 mensen ons magazine STEM en werden er 22.951 afleveringen van Podcast De Stem beluisterd. Ook spraken we live voor 7.030 mensen en keken 8.000 mensen mee met onze online events.

Een van de vele reacties: "[De verhalen van vervolgte christenen red.] versterken mijn geloof, maken mij verbonden met broeders en zusters wereldwijd en laten mij zien hoe groot onze God is."



Groei SDOK-team in 2022 van 10 fte naar 12,6 fte (18 medewerkers per einde 2022)



project
8/85



36 WEDUWEN IN NIGERIA

Via een project kregen 36 weduwen in Nigeria praktische steun. Rebecca, één van hen:

"De Heere is een Man voor alle weduwen. Ik vertrouw op Hem bij alles wat ik nodig heb. Dit is waar ik nog steeds aan vasthoud."

013

project
67/85



2000 E-READERS VOOR CHINA

In China kregen 2000 families in afgelegen gebieden een soort e-reader. De ontvangers kunnen hierdoor veilig bijbelgedeelten en ander christelijk materiaal lezen en beluisteren.

Een van de ontvangers: "Prachtig, dit is Gods Woord! Ik houd van dit onderwijs, het is zo waar en echt."



OVER SDOK

Ontstaan

De Roemeense predikant Richard Wurmbrand zat veertien jaar gevangen onder het communisme, vanwege zijn geloof in Christus. Na zijn vrijlating reisde hij met zijn vrouw Sabina de wereld over om een stem te zijn voor vervolgte christenen. Door het getuigenis van de Wurmbrands is het werk van SDOK en haar internationale zusterorganisaties ontstaan. Hun voorbeeld inspireert ons dagelijks om naast vervolgte christenen te staan en met hen verbonden te zijn.

MISSIE

**SDOK STAAT WERELDWIJD NAAST VERVOLGDE
CHRISTENEN EN ROEPT CHRISTENEN IN NEDERLAND
OP TOT VERBONDENHEID MET HEN.**



Het logo van SDOK bestaat uit een doornenkroon en een lauwerkrans. *Lijden en overwinning* komen zo samen; het verhaal van vervolging om Christus' Naam in één beeld. Onder het logo staat ons motto: verbonden in vervolging. We lijden mee met vervolgte broers en zussen, bidden voor hen, geven hulp en moedigen hen aan om te volharden. We delen hun getuigenissen om elkaar te inspireren in het volgen van de Heere Jezus.

Doelen

SDOK heeft twee hoofddoelen:

- Het steunen van vervolgte christenen met praktische hulp en hen aanmoedigen tot volharding in hun geloof en getuigenis.
- Christenen in Nederland bewust maken van de situatie van vervolgte christenen en concrete mogelijkheden bieden om naast hen te staan.

SDOK werkt wereldwijd in landen waar christenen vervolgd worden. Praktische hulp wordt onder andere geboden door het geven van financiële steun aan (gezinnen van) gevangenen, het verzorgen van tijdelijke opvang van christenen die uit hun familie of gemeenschap verstoten zijn en het voorzien in medische hulp als ze gewond zijn geraakt door geweld. Verder verstrekt SDOK Bijbels, christelijke lectuur en andere middelen om vervolgte christenen toe te rusten.

In ons eigen land maakt SDOK christenen bewust van de situatie van vervolgte christenen. Wij informeren over christenvervolging en brengen de getuigenissen van vervolgte christenen in de huiskamers. Ook geeft SDOK presentaties op scholen en in kerken. Het doel is verbondenheid: dat christenen in Nederland en vervolgte christenen wereldwijd zich met elkaar verbonden weten als het 'lichaam van Christus'. Dit gebeurt onder andere door op te roepen tot gebed, door schrijfacties en door het delen van de verhalen van vervolgte christenen via onze eigen verschillende online en offline communicatiemiddelen en de media. Veel impact hebben de bijeenkomsten met buitenlandse sprekers die persoonlijk getuigen van Gods nabijheid in het lijden dat ze hebben doorgemaakt.

Ook beschikt SDOK over een aantal actieve ambassadeurs en een groep vrijwilligers. Samen met hen kunnen we de boodschap van vervolgte onze vervolgte broeders en zusters met steeds meer Nederlandse christenen delen. Meer informatie over SDOK (organisatie, beleid, werkwijze, etc.) is te lezen in Hoofdstuk 4 'Financiën en bedrijfsvoering'.

Samenwerkingsverbanden

Internationaal

SDOK is wereldwijd verbonden met zusterorganisaties in de International Christian Association (ICA). De ICA is een vereniging van leden die de verbondenheid met de grondleggers van SDOK, Richard en Sabina Wurmbrand, en de betrokkenheid bij de vervolgte kerk van vandaag delen. De organisaties die zijn aangesloten bij de ICA dragen een lidmaatschapsbijdrage aan de ICA af die hoofdzakelijk bedoeld is voor het mogelijk maken van een jaarlijkse conferentie en het stimuleren van onderlinge samenwerking. Deze bijdrage bedroeg in 2022 voor SDOK €3.205.

De aangesloten zusterorganisaties zijn zelfstandige organisaties. Tegelijkertijd werken ze wel nauw samen en vullen ze elkaar aan op het gebied van informatievoorziening, projectbegeleiding en toerusting. Participatie in het netwerk van zusterorganisaties is voor SDOK van cruciaal belang. Het levert instrumenten en informatie op die gebruikt kunnen worden voor het werk in Nederland. Daarnaast biedt samenwerking met zusterorganisaties SDOK toegang tot een wereldwijd netwerk van partners in landen waar christenen vervolgd worden. De kennis en ervaring die via dit netwerk beschikbaar zijn, dragen bij aan de kwaliteit en impact van ons werk.

SDOK is ook lid van Middle East Concern, een netwerk dat informatie deelt en vervolgte christenen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika ondersteunt. Sinds eind 2020 is SDOK associate member van Religious Liberty Partnership (RLP). Deze wereldwijde organisatie werkt in veel landen waar ook onze projecten worden uitgevoerd en is een belangrijke bron van informatie over de situatie in deze landen.

Projectpartners

Voor het realiseren van haar projecten in landen en gebieden waar christenen vervolgd worden, werkt SDOK samen met verschillende lokale partners. Dit kunnen geregistreerde of ondergrondse kerkgenootschappen zijn, interkerkelijke samenwerkingsverbanden, NGO's, veldwerkers van zusterorganisaties of andere individuele lokale contactpersonen. SDOK draagt alleen gelden af aan (zuster)organisaties en personen in het buitenland als deze een overeengekomen projectbestemming hebben die gerelateerd is aan de doelstellingen van SDOK.

Verwante Nederlandse organisaties

SDOK is aspirant-lid van Prisma, een Nederlandse vereniging van christelijke ontwikkelingsorganisaties. Deze organisaties zijn actief op het terrein



van ontwikkelingssamenwerking en diaconaat wereldwijd.

SDOK stimuleert uitwisseling van informatie en samenwerking met Nederlandse organisaties waar dit het realiseren van de doelstelling van SDOK bevordert, en onderhoudt goede contacten met verwante Nederlandse organisaties.

Algemene informatie

SDOK, met de huidige naam en vorm, is formeel opgericht op 1 juni 1977. De basis voor het bestaan van SDOK is eind jaren zestig gelegd. SDOK is statutair gevestigd te Gorinchem. De stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel voor Utrecht en omstreken onder nummer 41177410. In 2022 vonden geen statutaire wijzigingen plaats.

Keurmerken

SDOK is in het bezit van het CBF-keurmerk voor goede doelen (tegenwoordig: Erkenning). Door de Belastingdienst is de stichting aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).



Adres- en contactgegevens

SDOK
Postbus 705
4200 AS Gorinchem

Telefoon: 0183 - 561 186

E-mail: info@sdok.nl

PRAKTISCHE STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN

018

02

SDOK STAAT WERELDWIJD NAAST VERVOLGDE CHRISTENEN MET PRAKTISCHE STEUN EN BEMOEDIGING. DIT HOOFDSTUK GEEFT INZICHT IN DE BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN RONDOM DEZE DOELSTELLING.



ALGEMEEN

Wereldwijd lijden christenen vanwege hun geloof in Jezus Christus. Een van de hoofdtaken van SDOK is om vervolgte broeders en zusters praktische steun en bemoediging te geven.

Wij werken daarbij samen met een breed scala aan internationale en lokale partners in de landen waar wij steun bieden. De organisatie rond deze praktische steun wordt binnen SDOK gedaan door de afdeling 'International Ministry'. De projecten worden verdeeld in twee categorieën:

1. Steun aan direct getroffen
2. Toerusting en versterking van vervolgte christenen

DOELEN

In 2022 is door de afdeling International Ministry (IM) onder andere aan de volgende doelen gewerkt:

Lokale partners helpen om projectvoorstellen te verbeteren

Kenmerkend voor de partners waarmee SDOK wereldwijd werkt, is dat ze altijd lokaal georganiseerd zijn. De ene keer betreft het een lokale NGO met veel (internationale) ervaring, de andere keer een kleine lokale kerk of gemeente. Met enkele partners bij wie we ruimte zagen voor verbetering waar het gaat om projectvoorstellen en budgetaanvragen, zijn we in 2022 het gesprek aangegaan om te komen tot een nieuwe werkwijze voor toekomstige projectvoorstellen. Dit is door de betreffende partners goed opgepakt.

Projecten indelen in categorieën met daarbij horende voorwaarden

Tot nu toe worden per partner en per project afspraken gemaakt op het gebied van rapportage-eisen. Met het oog op de toekomst hebben we besloten om vanaf 2023 projecten in te delen in categorieën op basis van financiële omvang en per categorie voorwaarden en rapportage-eisen te formuleren. In 2022 hebben we hiervoor een inventarisatie gemaakt van alle projecten in de afgelopen vier jaar, zodat er nu een helder beeld is van de aantallen grote, middelgrote en kleine projecten.

Structuur aanbrengen in de afdeling International Ministry

In mei 2022 werd de afdeling IM uitgebreid met een nieuwe collega. Dit heeft geresulteerd in een betere verdeling van het werk. De keuze om de projecten per regio te verdelen over de collega's van de afdeling IM, stelt het team in staat om meer contacten te onderhouden met de betreffende partners in de eigen regio, kennis te vergaren over de regio en een duidelijke focus te hebben in het werk.

Core values

De *project core values* die met partners gedeeld en door hen onderschreven worden, hebben in 2022 een update gehad. De afspraken die we in het kader van de gedragscode (als onderdeel van het integriteitsbeleid van SDOK) gemaakt hebben, zijn hieraan toegevoegd. In 2023 zullen we dit document delen met internationale partners en hen vragen hiermee in te stemmen. Op die manier ligt vast waar zij en wij op aanspreekbaar zijn.

PROJECTEN, PARTNERS EN LANDEN

Na enkele jaren waarin reizen als gevolg van de coronapandemie niet of slechts zeer beperkt mogelijk was, kon met name in de tweede helft van 2022 het reizen weer opgepakt worden. Reizen naar projectlanden en partners is geen doel op zich, maar heeft veel toegevoegde waarde in het contact met partners en het goed uitvoeren en evalueren van de projecten waar we bij betrokken zijn.

Daarnaast bleven we volop inzetten op regelmatige online ontmoetingen met onze partners, om daarmee ook het motto van onze afdeling – 'dichtbij en doeltreffend' – vorm en inhoud te geven in de relatie met onze partners en de uitvoering van de projecten.

In 2022 hebben we de situatie voor christenen in de Sahel/West-Afrika zien verslechteren. Islamitische militanten worden steeds agressiever in landen als Nigeria en Burkina Faso. Helaas zien we ook geen verbetering in de situatie voor christenen in de Hoorn van Afrika, waar al langere tijd sprake is van moeilijke omstandigheden voor degenen die Christus belijden. In India zagen we in 2022 opnieuw een toename van het aantal fysieke aanvallen op christenen. Steeds meer staten hebben 'antibekeringswetten' aangenomen, waardoor christenen in toenemende mate te maken hebben met de gevolgen van het uitkomen voor de naam van Jezus.

In China, maar in toenemende mate ook in Vietnam, wordt technologie toegepast om christenen te volgen en te controleren, waardoor hun bewegingsruimte ernstig afgenomen is. Dit zijn zorgelijke ontwikkelingen. Sinds de taliban in Afghanistan de macht hebben overgenomen, is er een zeer reële dreiging van meer gewelddadige vervolging voor christenen.

Kijkend naar de afgelopen vijf jaar, zien we ook de situatie voor christenen in Rusland verslechteren. Hoewel de schaal waarop vervolging plaatsvindt in Rusland (nog) gering is, zien we dat vervolging soms enorme impact heeft in persoonlijke levens en dat er toenemende druk is op christenen en kerken.

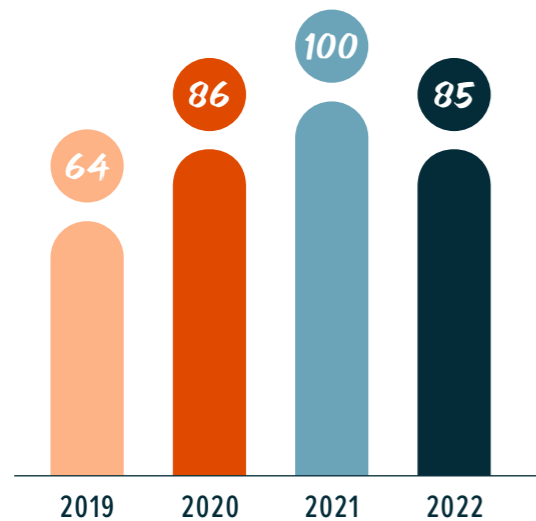
SDOK zet zich in om met bestaande en nieuwe lokale partners manieren te vinden om christenen in al deze landen en gebieden te bemoedigen en te steunen met praktische hulp, zodat zij zich actief kunnen blijven inzetten om in hun omgeving het licht van het Evangelie te laten schijnen.



PRAKTISCHE STEUN VAN SDOK IN 2022

In 2022 lag het aantal uitgevoerde projecten via lokale partners (85) lager dan in 2021 (100). Dit komt omdat we een aantal grotere projecten hebben uitgevoerd. Ons streven is niet om een zo groot mogelijk aantal projecten uit te voeren, maar om nauw aan te sluiten bij de noden en behoeften van de vervolgde kerk. We willen luisteren naar wat zij nodig hebben om trouw getuige van Christus te kunnen blijven in hun omgeving. Dat maakt dat het ene jaar het aantal projecten groter is, maar de omvang van de projecten (gemiddeld) kleiner dan het andere jaar.

Aantal projecten

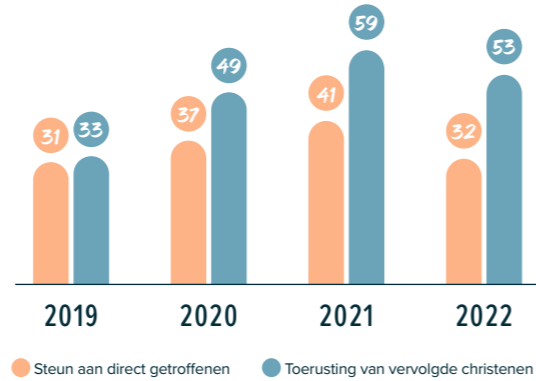


Omdat de inkomsten eind 2021 boven verwachting waren en de inkomsten in de eerste maanden van 2022 ook de begrote inkomsten overschreden, is in het tweede kwartaal van 2022 een verhoging van de begroting goedgekeurd van €305.000. Daarvan werd €200.000 bestemd voor projecten in het kader van de doelstelling 'steun aan vervolgde christenen'. Dit bedrag is verdeeld over Azië (€115.000), het Midden-Oosten (€ 49.000), Europa/Centraal-Azië (€20.000) en Afrika (€16.000).

Evaluatie projecten

Binnen de afdeling IM wordt gewerkt aan systematiek om de impact van onze steun te meten en te kunnen vergelijken. Daarnaast worden projecten en (de samenwerking met) projectpartners geëvalueerd volgens gestandaardiseerde criteria. Als een project 'onvoldoende' scoort, wordt er pas opnieuw een project met de betreffende projectpartner gedaan wanneer deze aantoonbaar voldoende verbetering laat zien.

Verdeling projecten naar categorie



Besteding per regio

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Azië	716	550	559	600
Midden Oosten	184	255	292	320
Afrika	149	165	341	279
Europa/ Centraal Azië	66	60	74	95
Latijns Amerika	19	18	20	20
Totaal	1.134	1.048	1.286	1.314



ABDUL - NIGERIA

Abdul leidde jarenlang een ruig leven, los van God. Op een dag raakte hij in een rel gewond. Hij werd in veiligheid gebracht door 'een man in het wit' en kwam in het huis van een voorganger terecht waar hij werd verzorgd. Op een later moment kwam Abdul – op de vlucht voor de veiligheidsdiensten – in contact met een andere voorganger. Abdul kwam tot geloof, en zijn leven veranderde radicaal. Hij moest opnieuw vluchten, maar deze keer omdat hij christen geworden was.

Abdul kwam terecht bij onze partnerorganisatie in Nigeria. Daar ontvangt hij Bijbels onderwijs, wordt hij getraind in discipelschap en volgt hij een opleiding tot kleermaker.

COMMUNICATIE & FONDSENWERVING

024

03

IN NEDERLAND GEEFT SDOK VERVOLGDE CHRISTENEN EEN STEM EN GEVEN WE HUN INSPIRERENDE LESSEN DOOR. IN DIT HOOFDSTUK LEEST U OVER ONZE ACTIVITEITEN OP HET GEBIED VAN COMMUNICATIE EN FONDSENWERVING IN 2022.





ACTIE EO METTERDAAD

In 2021 hebben we van EO Metterdaad een toezegging van €150.000 gekregen voor vier projecten in Nigeria. Dit bedrag is verspreid over twee jaar besteed: in 2021 is de eerste €70.000 besteed aan project 7391-01 en in 2022 hebben we het resterende bedrag van € 80.000 besteed aan de overeengekomen projecten 7391-02, 7391-03 en 7391-04. Deze projecten zijn gericht op het opvangen van kinderen die te maken hebben (gehad) met vervolging, het ondersteunen van een bijbelschool en het geven van discipelschapstrainingen aan nieuwe christenen.

De tweede hoofddoelstelling van SDOK luidt: christenen in Nederland bewust maken van de situatie van vervolgte christenen en ze concrete mogelijkheden bieden om naast hen te staan. Alle activiteiten op dit gebied worden uitgevoerd door de afdeling Communicatie en Fondsenwerving. De afdeling bestaat uit een manager, een online storyteller, een marketeer, een woordvoerder / relatiemanager, een coördinator presentaties, een vormgever, een communicatiemedewerker en een fondsenwerver.

Een greep uit de activiteiten van de afdeling Communicatie en Fondsenwerving in het afgelopen jaar:

Magazine STEM

Voor het magazine STEM is een nieuw concept ontwikkeld. Begin april viel de vernieuwde STEM bij de achterban op de mat. De reacties waren uitermate positief: De gemiddelde waardering was 4,6 op de schaal van 5. 20% van de reacties kwam van mensen die STEM voorheen wel ontvingen maar niet lazen. De oplage van het magazine is in 2022 met 18% toegenomen.

Vernieuwde podcast

Podcast 'De STEM' heeft vanaf het derde kwartaal 2022 een vernieuwd format. Er wordt meer gewerkt met rubrieken en de uitzending kent nu een duo-presentatie. Met het nieuwe format hopen we Nederlandse christenen nog beter te kunnen betrekken bij de vervolgte kerk. In 2022 werden de tweewekelijkse podcastafleveringen in totaal 22.951 keer beluisterd.

Fondsenwerving

De inkomsten vanuit donoren die een specifiek project steunen, zijn in 2022 met 19% toegenomen. We zien dat er potentie is om dit verder te laten groeien. Ook

het aantal maandelijkse (structurele) donateurs is toegenomen. Het totaal aantal donateurs ligt een stuk lager dan in 2021, en ook het totaal aan inkomsten vanuit giften was lager dan het vorige jaar.



Sabina campagne: DVD & mini-glossy

We hebben in samenwerking met NEEMA een inspirerende film over het leven van Sabina Wurmband uitgebracht en op verschillende manieren verspreid onder het Nederlandse publiek. Bij de film is ook een 'mini-glossy' uitgebracht over het thema vergeving. De dvd en mini-glossy zijn onder andere eind 2022 verspreid via de actie 'Hart van kerst'. Op die manier zijn meer dan 5.000 mensen bereikt.

GEBEDSACTIE

In het najaar stuurden we als bijlage bij STEM een gebedsactie mee. Meer dan 500 mensen hebben zich aangemeld voor deze actie. Een reactie van een van de deelnemers: "Dank je wel, het helpt mij om in mijn moeilijke tijden te bidden en in contact te komen met Jezus. Ik mag dankbaar zijn voor heel veel, maar ik ken ook diepe dalen en het geeft rust om daarover in gesprek en gebed te zijn. Gewoon een moment op de dag."



TOURNEE SUSANNE GESKE

In november organiseerden we een serie bijeenkomsten met Susanne Geske, een christelijke weduwe die de moordenaars van haar man vergaf. Haar getuigenis heeft veel mensen geraakt, ook onze eigen teamleden. Een vrouwevent met Susanne werd door ruim 200 vrouwen bezocht en leverde veel mooie reacties op.

"Bijzondere getuigenissen van hoe God werkt in en door vrouwen die zich uitstrekken naar God. Ik ben er enorm door bemoedigd, maar ook aangewakkerd om zelf te bemoedigen. Mooie handvatten gekregen om aan de slag te gaan."

"We waren onder de indruk van het getuigenis, wat mogen we daar van leren... Door de workshops heen werd het nog verder uitgewerkt. Wat een ontzettend belangrijk thema, VERGEVING. We waren allebei zo blij dat we waren geweest!"

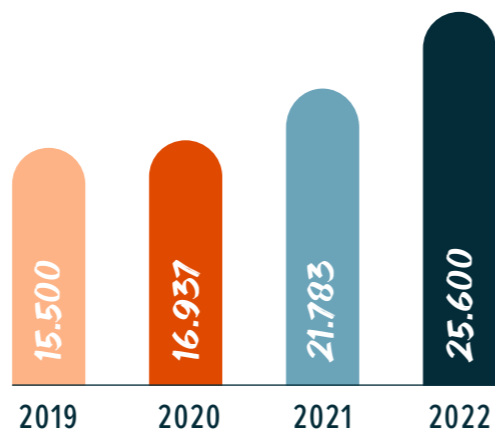
Presentaties

In 2022 hebben we 123 spreekmomenten gehad. Daarmee bereikten we ruim 7.000 mensen, 67% meer dan in het coronajaar 2021. Het grootste deel van de presentaties (60%) vond plaats in kerken, 24% op scholen.

Media

In juni 2022 verscheen er een bijlage bij het Nederlands Dagblad over vervolging, met als titel 'Kerk in de knel'. Deze bijlage was een samenwerking tussen Open Doors, HVC, Friedenstimme en SDOK. Het doel van deze bijlage was om ND-lezers inspiratie en handvatten te geven rondom de zondag van de vervolgd kerk.

Oplage Stem magazine



Aantallen donateurs	2019	2020	2021	2022
Donateurs totaal	9.777	10.894	15.878	13.265

ONLINE EVENTS

Tijdens de coronaperiode zijn we gestart met een nieuw concept: online events. Ook in 2022 zonden we twee online events uit. Eén over het thema 'toewijding' en een ander speciaal voor kinderen. De events werden samen meer dan 8.000 keer bekeken, en leidden tot ruim 500 aanvragen van boekjes. De reacties van twee kijkers:

"Het zet weer aan om toegewijd te leven. Te gehoorzamen, jezelf aan te pakken en niet te zeuren, maar te doen!"

"Opnieuw heel inspirerend. Ook bemoedigend, aanscherpend en activerend. Het sluit aan op de worsteling die mijn vrouw en ik ervaren: welke gehoorzaamheid vraagt de HEERE van ons?"



MAYA - NEPAL

Maya (nu 23) uit Nepal werd mishandeld en verstoten door haar boeddhistische moeder. Ze vluchtte en werd opgevangen door onze partnerorganisatie, die haar een naaimachine en opleiding tot kleermaakster gaf. Inmiddels heeft Maya een winkeltje geopend en maakt ze trouwjurken.

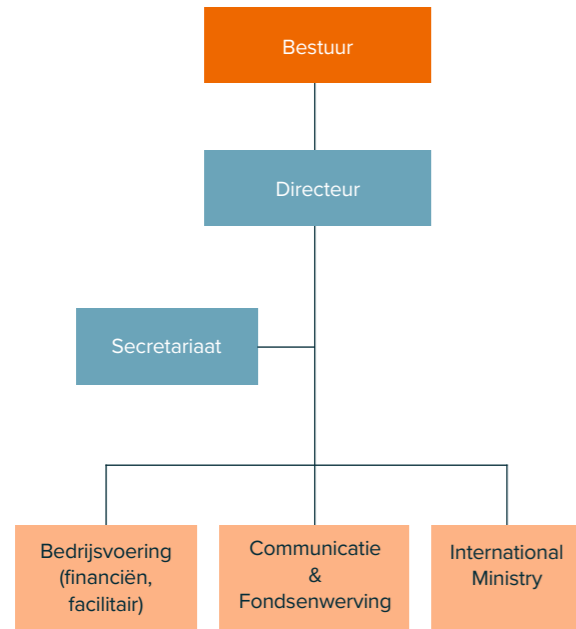
BEDRIJFSVOERING & FINANCIËN

030

04

IN DIT HOOFDSTUK WORDT EEN BEELD
GEGEVEN VAN DE ORGANISATIE VAN SDOK
EN WORDEN IN VOGELVLUCHT DE BELANG-
RIJKSTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN
GESCHETST.





ORGANISATIE

Organisatiestructuur

Het primaire proces binnen SDOK vindt plaats binnen twee afdelingen: de afdeling *Communicatie en Fondsenwerving* en de afdeling *International Ministry*. Daarnaast is er een ondersteunende afdeling *Bedrijfsvoering* (verantwoordelijk voor financiën en facilitaire zaken). De drie afdelingen worden ieder aangestuurd door een manager. De afdelingsmanagers worden aangestuurd door de directeur. De stafafdeling *Secretariaat* wordt direct aangestuurd door de directeur.

032 Overzicht bestuursleden

Naam	Woonplaats	Functie	Beroep	Nevenfunctie(s)	Aftredend per
Ds. H.J. van der Veen	Sliedrecht	voorzitter	emeritus predikant		2023
C.P. den Bok	Wijngaarden	secretaris	docent MBO		2024
Drs. W. van Ginkel RA	Renswoude	penningmeester	directeur bedrijfsvoering Leger des Heils	voorzitter stichting 3xM penningmeester St. Gypsy Mission bestuurslid CU Renswoude	2025
Mr. D. Alblas AA	Nieuwerkerk a/d IJssel	lid	advocaat	docent rechten Driestar Hogeschool / Universiteit van Amsterdam	2025
H.C.M. van Nieuwenhuijse - Thijsen	Waarde	lid	auteur, redacteur		2024

Bestuur

SDOK heeft een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur op afstand. Bestuursleden worden voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen maximaal tweemaal herkozen worden. Bij invulling van vacante posities vormen profielschetsen over de kwaliteiten en competenties voor deze functies het uitgangspunt. De samenstelling van het bestuur en hun belangrijkste nevenfuncties zijn in de tabel weergegeven.

Medewerkers

De totale inzet van betaalde medewerkers in fte's is per einde 2022 als volgt verdeeld over de belangrijkste activiteiten van SDOK:

Inzet fte's per activiteit	Per einde 2021	Per einde 2022
Bewustmaking	4,5	5,5
Steun vervolgde christenen	2,0	2,7
Fondsenwerving	1,5	2,1
Beheer en administratie	2,0	2,4
Totaal	10	12,6

Het team van SDOK is in 2022 qua omvang toegenomen. Het aantal fte is – door uitbreiding van het team en uitbreiding van het aantal uren bij enkele medewerkers – gestegen van 10 naar 12,6, verdeeld over 18 medewerkers (tegenover 15 per einde 2021). In alle afdelingen heeft uitbreiding plaatsgevonden. Deze groei heeft te maken met de gerealiseerde groei van de inkomsten en bestedingen in de afgelopen jaren en de groeiambities in het strategische meerjarenplan.

De interne organisatie van SDOK is stabiel. Na twee jaren met veel thuiswerken i.v.m. de maatregelen rondom



corona is in 2022 het thuiswerken geformaliseerd en vastgelegd in een beleid. Daarin is vooral gezocht naar een goede balans tussen enerzijds de persoonlijke wensen en voorkeuren van de medewerkers en anderzijds het belang van (fysieke) ontmoeting voor bezinning en overlegmomenten op kantoor.

Salaris en arbeidsvoorwaarden

Binnen SDOK kennen we een eigen arbeidsvoorwaardenpakket en salarisregeling. Voor de salariering volgen we de salarisstructuur van de CAO Rijksoverheid (voorheen BBRA). Een nieuw CAO-akkoord tussen Rijksoverheid en de vakbonden medio 2022 leidt tot stapsgewijze salarisverhogingen in 2022, 2023 en 2024. Het functiegebouw wordt periodiek getoetst door een externe partij. Het salaris van de directeur is opgenomen in de jaarrekening verderop in dit jaarverslag.

Vrijwilligers

SDOK heeft een poule van zo'n twintig actieve vrijwilligers die ingezet worden voor verschillende taken, bijvoorbeeld ter ondersteuning van het secretariaat en bij externe evenementen. De aansturing van de vrijwilligers wordt eveneens door een vrijwilliger uitgevoerd.

Doelstellingen en beleid

Leidend voor het jaar 2022 was het jaarplan, dat is gebaseerd op het strategische meerjarenbeleidsplan

2022- 2025. Het meerjarenbeleidsplan bevat een aantal strategische prioriteiten die de koers van de organisatie voor de betreffende periode bepalen. De jaardoelen worden hiervan afgeleid. Monitoring van de jaardoelen vindt plaats per kwartaal. De resultaten hiervan worden zowel binnen het management van SDOK als met het bestuur besproken in de vorm van kwartaalrapportages.

Resultaat- en ontwikkelingsgerichte werkwijze

SDOK hanteert voor alle projecten een resultaat- en ontwikkelingsgerichte werkwijze. Elk project heeft een relatie met de doelstellingen van SDOK en bevat zo concreet mogelijke beschreven doelen. Een projectvoorstel wordt binnen de betreffende afdeling gedeeld en na goedkeuring uitgevoerd onder verantwoordelijkheid en coördinatie van de projectverantwoordelijke. Ook de terugkoppeling en evaluatie vindt plaats binnen de afdeling. Hierbij is veel aandacht voor verbetering en ontwikkeling. De resultaten van de projecten worden meegenomen in de kwartaalevaluaties van management en bestuur.

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

In 2022 zijn de personeelszaken (HRM) steeds meer bij de afdeling Bedrijfsvoering komen te liggen, in plaats van bij de managers en directie. Het HRM-beleid wordt nu centraal aangestuurd door de manager Bedrijfsvoering. Vanuit HRM wordt steeds meer aandacht besteed aan de ontwikkeling van medewerkers. Voor het eerst werd gewerkt met een persoonlijk opleidingsbudget voor iedere medewerker.

De herinrichting van het kantoor is afgerond; na een herindelings van de kantoorruimte in 2021, waarmee het kantoor beter werd ingericht voor flexibel werken, werd in 2022 vooral de aankleding aangepakt. Op verschillende manieren is het hart van ons werk visueel gemaakt in het pand. Ook werd eind 2022 een risico-inventarisatie en -evaluatie uitgevoerd.

Jaarplan 2022

We concluderen dankbaar dat de doelstellingen in het jaarplan grotendeels zijn gerealiseerd. In de eerdere hoofdstukken zijn de belangrijkste resultaten op het vlak van praktische steun aan vervolgd christenen (hoofdstuk 2) en communicatie en fondsenwerving (hoofdstuk 3) vermeld; de financiële resultaten staan verderop in dit hoofdstuk.

VERANTWOORDINGSVERKLARING

In 2008 is vanuit de vervlechting van de Code Wijffels met het CBF-keurmerk de verantwoordingsverklaring ontstaan als toetsingsinstrument. In deze verantwoordingsverklaring legt het bestuur verantwoording af aan de hand van drie principes.

In dit jaarverslag is een samenvatting van de door SDOK vastgestelde verantwoordingsverklaring opgenomen. De jaarrekening en de bijbehorende controleverklaring van de accountant zijn opgenomen in het tweede gedeelte van dit jaarverslag.

Principe 1:

Scheiding tussen toezicht houden, besturen en uitvoeren

Het bestuur is statutair belast met het besturen van de stichting en houdt toezicht op de directeur. SDOK heeft gekozen voor 'besturen op hoofdlijnen', waarbij de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van bestuur en directeur schriftelijk zijn vastgelegd in de statuten, het huishoudelijk reglement en het directiestatuut. Deze documenten worden periodiek geëvalueerd.

De rol van het bestuur ligt op het vlak van het vooraf en achteraf toezicht houden, het vaststellen van het meerjarenbeleidsplan en het jaarplan, en het beoordelen van afwijkingen in de uitvoering daarvan aan de hand van onder andere kwartaalrapportages. Deze kwartaalrapportages kennen zowel een inhoudelijke als een financiële paragraaf. Het bestuur heeft een gedeelte van zijn bestuurstaken gedelegeerd aan de directeur,



waardoor de rol van de directeur zowel beleidsinitieënd als uitvoerend is. Jaarlijks voert een delegatie van het bestuur een functioneringsgesprek met de directeur. Daarnaast volgt het bestuur een procedure om elke twee jaar het functioneren van het bestuur en zijn afzonderlijke leden te evalueren.

Principe 2: Optimale besteding van middelen

Het bestuur ziet toe op de optimale besteding van de middelen van de stichting. Besteding vindt plaats op basis van projectplannen die gebaseerd zijn op het door het bestuur goedgekeurde jaarplan en de begroting. Voor nieuwe projecten die zich in de loop van het jaar aandienen en die buiten de kaders van het jaarplan en de begroting vallen, worden aparte projectvoorstellen ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd.

Evaluatie van de activiteiten van SDOK vond in 2022 doorlopend plaats en is samengevat in de vier kwartaalrapportages die voor het bestuur zijn opgesteld. De integrale evaluatie over 2022 is opgenomen in dit jaarverslag.

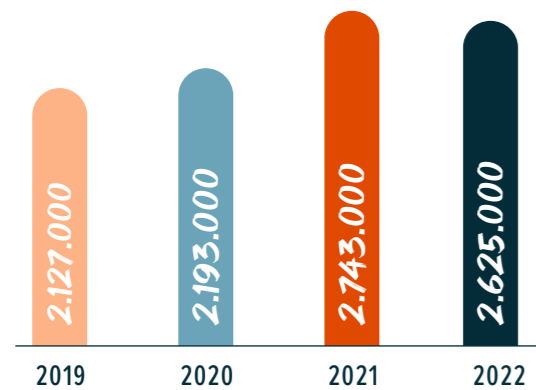
Principe 3: Optimale relaties met belanghebbenden

SDOK werft uitsluitend fondsen via particuliere donateurs, bedrijven, instellingen en kerken. Vertrouwen van haar achterban is essentieel om het werk van SDOK voort te kunnen zetten. Op diverse manieren informeert SDOK haar achterban daarom over activiteiten. Ook heeft SDOK een klachtenprocedure om eventuele klachten op een betrokken en objectieve wijze af te handelen. In 2022 is van deze procedure geen gebruik gemaakt.

Met organisaties of personen die steun ontvangen, onderhoudt SDOK functionele, betrokken maar ook zakelijke contacten, om de zuiverheid van beoordeling en evaluatie te kunnen garanderen.

In hoofdstuk 3 van dit jaarverslag wordt de wijze waarop SDOK met haar belanghebbenden communiceert nader toegelicht. In de risicoparagraaf verderop in dit hoofdstuk wordt het onderwerp integriteit toegelicht.

Baten totaal (€)



FINANCIEEL RESULTAAT 2022

Ondanks ontwikkelingen in binnen- en buitenland die de inkomsten van SDOK mogelijk beïnvloeden (zoals de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis, inflatie) constateren we dankbaar dat we de begroting van 2022 ruimschoots hebben behaald: Het totaal van de baten bedroeg in 2022 €2.625.167. Dat is 16% meer dan de begrote inkomsten (€2.253.500).

De inkomsten waren wat lager dan in 2021 en daarmee was 2022 het eerste jaar in de (recente) historie dat de inkomsten niet stegen ten opzichte van het jaar ervoor. De belangrijkste oorzaak van die 'daling' zijn de hoge inkomsten in 2021, toen de begroting met 42% werd overschreden.

Dankzij deze forse overschrijding van de begroting in 2021, hebben we al aan het begin van 2022 de begroting voor bestedingen kunnen ophogen. Er werd €295.000 meer begroot voor de hoofddoelstellingen en €10.000 voor beheer en administratie. Daarnaast werd de continuïteitsreserve verhoogd met een bedrag van €119.000 en werd een bestemmingsreserve van €150.000 toegevoegd.

Het boekjaar 2022 is afgerond met een tekort van €183.160. Er was bewust een tekort begroot van €250.000, om de liquide middelen te laten afnemen. Het uitgebreide financiële verslag is te vinden in de jaarrekening die volgt na dit hoofdstuk.

CONTROLE

SDOK hecht veel belang aan de kwaliteit van haar activiteiten. Er zijn binnen SDOK verschillende interne en externe mechanismen voor kwaliteitsborging.

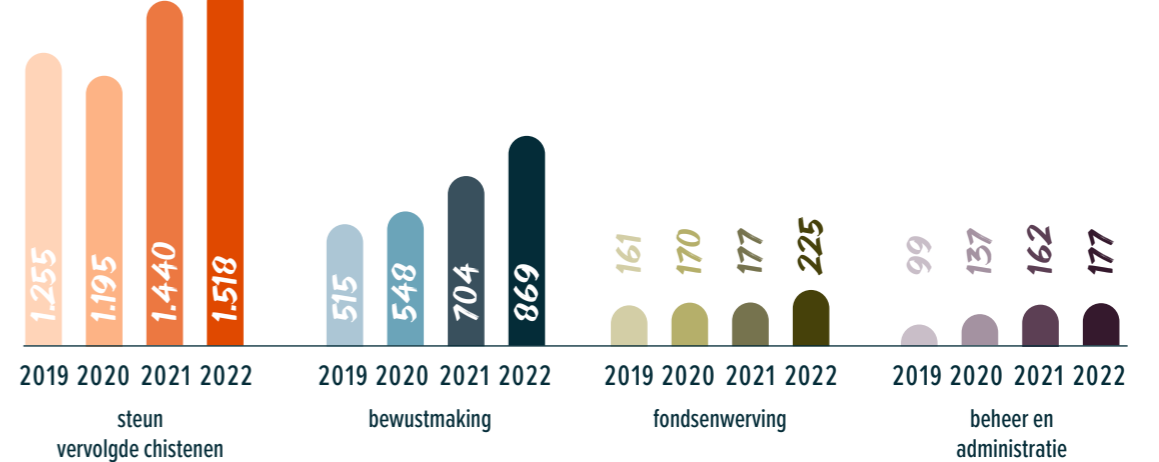
Interne controle

Intern wordt sterk waarde gehecht aan de cyclus van begroten, uitvoeren en evalueren. De belangrijkste bron van informatie voor het bestuur zijn de kwartaalrapportages en verslagen van projectbezoeken. De kwartaalrapportages bevatten zowel inhoudelijke als financiële informatie over de voortgang van elk aspect van het werk van SDOK. Bij de samenstelling van de kwartaalrapportages zijn onder leiding van de directeur de verschillende budgethouders betrokken.

Controle door accountant

De controle van de jaarrekening 2022 is uitgevoerd door Visser & Visser Accountants. De eindcontrole werd uitgevoerd in april 2023. In een eindgesprek met de penningmeester van het bestuur en de directeur heeft de accountant verantwoording afgelegd over de uitgevoerde controle.

Verdeling uitgaven (€ x1000)



CBF

SDOK is door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) erkend als goed doel. De Erkenning is het enige officiële keurmerk van de goede doelen in Nederland. Goede doelen met een Erkenning voldoen aan de criteria van het CBF en laten zich ieder jaar vrijwillig toetsen door het CBF.

RISICOPARAGRAAF

Integriteit

SDOK hanteert als uitgangspunt voor haar integriteitsbeleid de *handreiking integriteitssysteem* van Goede Doelen Nederland. In deze handreiking worden aanbevelingen gedaan voor het integriteitsdossier. Naast een fraudeprotocol, een klachtenregeling en een gedragscode heeft SDOK een meldingsprocedure ontwikkeld dat voorziet in communicatie met zowel de interne als de externe organisatie. Daarbij voldoet men aan de uitgangspunten zoals gesteld in de handreiking. Het integriteitsbeleid is van toepassing op alle SDOK-vertegenwoordigers: medewerkers, vrijwilligers, ambassadeurs en bestuursleden. Zowel mensen bin-

nen als buiten SDOK kunnen mogelijke schendingen door SDOK-vertegenwoordigers melden. Dat melden kan al dan niet na een voorportaalgesprek met interne of externe vertrouwenspersonen. Als interne vertrouwenspersonen zijn een man en een vrouw aangesteld: oud-bestuurslid Corine Rademaker – Groenendijk en ambassadeur ds. Henk Methorst. Als externe vertrouwenspersoon is met het bedrijf Sharement een overeenkomst aangegaan. Het bedrijf Restment fungeert als externe integriteitsfunctionaris en extern meldpunt, en adviseert SDOK gevraagd en ongevraagd over integriteit. Tenminste eenmaal per jaar vindt een gesprek plaats met een vertegenwoordiger van beide externe partijen. 2022 zijn er geen meldingen gedaan van (vermoedelijke) integriteitsschendingen door SDOK-vertegenwoordigers.

Inkomsten

SDOK is voor haar inkomsten afhankelijk van giften van particulieren, kerken, bedrijven, scholen en organisaties. De liquide middelen worden niet belegd en zijn direct in te zetten in het belang van de organisatie. Het aantal structurele donateurs zorgt ervoor dat het financiële risico voor de organisatie beperkt is. Daarnaast zijn de goede naam en de huidige zichtbaarheid van de

organisatie bij de achterban van groot belang en zorgen zij voor stabiel groeiende inkomsten.

Protocol AVG

Sinds 1 januari 2016 geldt landelijk de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat organisaties direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zodra zij een ernstig datalek hebben. In sommige gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen. Vanaf 2016 heeft SDOK een protocol op het gebied van datalekken, dat sinds mei 2018 (de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)) onderdeel is van het AVG-beleid van SDOK. In 2022 is geen sprake geweest van een datalek.

SPEERPUNTEN 2023

038

Na 2022, een jaar van uitbreiding van capaciteit en het (verder) versterken van de organisatie, hebben we in 2023 ambitieuze plannen om verdere groei te realiseren. Die groei moet vooral plaatsvinden in de inkomsten en de impact. We willen onder andere het ondernemersnetwerk verder uitbreiden, evenals ons strategische netwerk binnen Nederland.

Op het vlak van **International Ministry** (de eerste hoofddoelstelling) vormen de woorden *dichtbij* en *doeltreffend* de basis voor de speerpunten in 2023. *Dichtbij* onze partners, door meer tijd te investeren in de relatie met hen. Door naar hen te luisteren, hun noden te kennen, naast hen te staan met gebed en bemoediging. Zij zijn voor ons een cruciale schakel in het naast vervolgd christenen staan. En *doeltreffend* in de uitvoering van ons werk, de besteding van de beschikbare middelen en het uitvoeren van de projectencyclus van beoordeling van voorstellen tot de evaluatie van de impact van onze projectbijdragen. Enkele concrete jaardoelen zijn het maken van een groeiplan op basis van projectcategorieën, het vastleggen van beleid,

procedures en werkwijze en het verbeteren van het niveau van rapportages van onze partners.

Vanuit de tweede hoofddoelstelling (bewustmaking en betrokkenheid) heeft de afdeling **Communicatie & Fondsenwerving** jaardoelen geformuleerd rondom vier kernwoorden: *verbinden*, *ontwikkelen*, *groeien* en *focus*. Enkele jaardoelen zijn het ontwikkelen van tien concrete lessen voor christenen in Nederland, het ontwikkelen van nieuwe materialen (zoals een app, nieuwe website en een theologisch boek) en het organiseren van events. Vanuit fondsenwerving zal er meer worden ingezet op maatwerk in de communicatie met donateurs.

De afdeling **Bedrijfsvoering** groeit mee met de ontwikkeling van de organisatie en zet zich in om alle randvoorwaarden te creëren om de primaire processen (hoofddoelstellingen) goed te laten verlopen. *Faciliteren* en *ontzorgen* zijn daarbij sleutelwoorden. Het secretariaat (voorheen aangestuurd door de directeur) wordt vanaf 2023 onderdeel van de afdeling Bedrijfsvoering. Jaardoelen zijn onder andere het verder ontwikkelen van een HRM-beleid en bezinning op het onderwerp duurzaamheid. Verder willen we voor medewerkers een gezonde en werkbare werkomgeving garanderen, zowel thuis als op kantoor. Ook ICT moet daaraan bijdragen.



KINDERKAMPEN - TURKIJE

SDOK draagt bij aan kinderkampen die elke zomer voor christelijke kinderen in Turkije worden georganiseerd. Op de kampen ontdekken kinderen dat ze niet de enige christelijke kinderen in Turkije zijn. Samen krijgen ze Bijbels onderwijs, maken ze plezier en kunnen ze groeien in geloof. Een moeder van wie de kinderen afgelopen jaar naar het kamp zijn geweest: "We zijn verrast dat onze kinderen in zo'n korte tijd zoveel over God hebben geleerd."

SAMENVATTING VAN DE BEGROTING 2023

	Begroting 2022	Begroting 2023
INKOMSTEN		
Inkomsten	2.253.500	2.703.500
Totaal van de baten	2.253.500	2.703.500
BESTEDINGEN		
Bestedingen aan doelstelling		
Bewustmaking	760.000	905.775
International Ministry	1.325.000	1.552.878
Fondsenwervingskosten		
Kosten fondsenwerving	230.000	280.774
Beheer en administratie		
Kosten beheer en administratie	181.878	215.074
Totaal van de bestedingen	2.496.878	2.954.500
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-243.378	-251.000
Financiële baten en lasten		
Saldo financiële baten en lasten	6.622	8.500
RESULTAAT	-250.000	-259.500

Toelichting begroting 2022

De begroting voor 2022 die hierboven staat vermeld, is de oorspronkelijke begroting, die eind 2021 is vastgesteld. De totale inkomsten over 2021 kwamen ruim 800.000 hoger uit dan begroot: een overschrijding van 43%. Om die reden is al vroeg in 2022 de begroting voor dat jaar fors opgehoogd.

In 2022 stegen de inkomsten opnieuw boven de

begroting uit, maar niet in dezelfde mate als in 2021: met 16%. De inkomsten waren dan ook lager dan in 2021. De begroting voor 2023 gaat uit van inkomsten die 20% hoger liggen dan de oorspronkelijke begroting van 2022, maar 3% hoger dan de werkelijke inkomsten in 2022. Zowel in 2022 als in 2023 is een negatief resultaat begroot. We begroten opnieuw om meer te besteden dan we ontvangen. Deze bestedingen putten we uit de liquide middelen, die we graag naar een lager niveau willen krijgen.



JAAARREKENING

042

05

IN DIT GEDEELTE VINDT U DE FINANCIËLE
VERANTWOORDING VAN SDOK OVER 2022



043

GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van SDOK zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen op jaarbasis een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Bij de berekening wordt uitgegaan van de volgende percentages:

Kantoorinventaris	20-33%
Vervoersmiddelen	20%

Op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Geheel afgeschreven materiële vaste activa zijn in het overzicht van deze activa opgenomen als ze nog in gebruik zijn.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs

dan wel lagere marktwaarde. Waar nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Bestemmingsfondsen

SDOK ontvangt als stichting bestemde giften van donateurs. De bestemde giften die aan het eind van het jaar nog niet besteed zijn, zijn opgenomen in een bestemmingsfonds. De bestemmingsfondsen zijn gericht op specifieke doelstelling. Dit zijn:

- Bewustmaking met betrekking tot vervolgd christenen
- Steun vervolgd christenen

Grondslagen van kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houden met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en bestedingen worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Eventuele giften in nature (ontvangen hulpgoederen) worden gewaardeerd tegen de geschatte waarde in het economisch verkeer in Nederland.

Lasten

Onder lasten worden die lasten verstaan die ten laste van het jaar komen. Dit met inbegrip van afschrijvingen en waardeverminderingen.

Personeelsbeloningen (lonen, sociale lasten enz.) vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten. Deze lasten zijn opgenomen in andere onderdelen van de staat van baten en lasten, te weten Steun vervolgd christenen, Bewustmaking, Wervingskosten en Kosten van beheer en administratie. Voor een nadere specificatie worden verwezen naar de betreffende toelichting. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten

Als baten uit fondsenwerving worden de in het verslagjaar ontvangen giften en contributies opgenomen onder aftrek van eventuele schenkingsrechten (bij onbestemde baten). Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt.

Grondslag voor nalatenschappen

Vanaf boekjaar 2021 hanteert SDOK voor de verwerking van baten uit nalatenschappen het stelsel dat baten uit nalatenschappen worden verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Alleen indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording voor balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. De organisatie verwerkt uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. Indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording na balansdatum is ontvangen doch voor opmaken van de jaarrekening wordt dit als een niet in de balans opgenomen recht toegelicht. Dit betreft een stelselwijziging ten opzichte van de verwerking in voorgaande jaren, waarin per nalatenschap een individuele beoordeling werd gemaakt wanneer een betrouwbare schatting mogelijk

was van de te ontvangen nalatenschap. Deze stelselwijziging wordt in overeenstemming met RJ 640.6 prospectief verwerkt. Om die reden is geen sprake van een effect op vermogen en resultaat over voorgaand boekjaar. De indirecte kosten die aan de fondsenwerving worden toegerekend komen in mindering op de baten uit fondsenwerving. De uitvoeringskosten eigen organisatie zijn volgens bedrijfseconomische criteria toegerekend aan enerzijds fondsenwerving en anderzijds de realisatie van de doelstellingen op basis van aantallen fte per activiteit in het desbetreffende jaar.

Consolidatie

Afdeling

In Nederland is een afdeling actief die zich richt op het verlenen van humanitaire hulp en het verkondigen van het Evangelie. Die afdeling opereert zelfstandig maar is in het verleden ondergebracht onder de paraplu van SDOK. SDOK heeft in 2008 besloten om geen nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan met dergelijke afdelingen en werkgroepen.

Groepsstructuur

In de jaarrekening zijn de activiteiten van deze afdeling begrepen. De financiële gegevens van deze zelfstandige afdeling zijn geconsolideerd in de financiële gegevens van SDOK.

Statutaire naam	SDOK afdeling Ede
Vestigingsplaats:	Ede
Rechtsvorm:	Geen
Omschrijving doelstelling:	Hulpverlening Moldavië
Samenstelling bestuur:	A. Bron (Vz); D. van de Zee (secr.); E. Bron (pm)

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Statutaire naam: Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK)
Rechtsvorm: stichting

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na voorstel resultaatsbestemming)

ACTIVA (€)	2022	2021
Materiële vaste activa	19.244	14.212
Vorraden	12.011	4.807
Debiteuren	0	421
Vorderingen en overlopende activa	90.068	249.140
Liquide middelen	1.758.639	1.793.335
	1.860.718	2.047.703
Totaal activa	1.879.962	2.061.915

046



PASSIVA (€)	2022	2021
RESERVES EN FONDSSEN		
Reserves		
Continuïteitsreserve	500.000	402.427
Bestemmingsreserve	1.209.762	1.363.437
	1.709.762	1.765.864
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	34.894	161.952
	34.894	161.952
Totaal reserves en fondsen	1.744.656	1.927.816
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	50.500	52.691
Belastingen en premies sociale verzekeringen	20.602	13.956
Overige schulden en overlopende passiva	64.203	67.451
	135.305	134.098
TOTAAL PASSIVA	1.879.962	2.061.915

047

TOELICHTING BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Vaste activa

Materiële vaste activa (€)	2022	2021	Vorderingen en overlopende activa	2022	2021
Stand per 1 januari	14.212	11.776			
Bij: investeringen	15.361	8.948	Nog te ontvangen nalatenschappen	5.000	58.635
Af: desinvesteringen	0	0	Vooruitbetaalde kosten	34.099	127.673
Af: afschrijvingen	10.329	6.512	Overige vorderingen	49.806	61.762
Boekwaarde per 31 december	19.244	14.212	Te ontvangen rente	94	0
			Waarborgsommen	1.070	1.070
				90.068	249.140

Alle materiële vaste activa zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Vlottende activa

Vorraden (€)	2022	2021
Vorraad boeken	12.011	4.807

De gewaardeerde voorraad per 31 december 2021 bestaat uit boeken die bestemd zijn voor verkoopdoeleinden. Alle voorraden zijn aangehouden t.b.v. de doelstelling.

Debiteuren (€)	2022	2021
Debiteuren	0	421

Een voorziening voor dubieuze debiteuren werd niet noodzakelijk geacht.

De post nog te ontvangen nalatenschappen bevat vorderingen van toegezegde, maar nog niet uitbetaalde nalatenschappen en legaten. Bij deze post wordt op basis van de aanwezige informatie een inschatting gemaakt van opbrengsten per nalatenschap. De uiteindelijke opbrengst van de nalatenschappen kan afwijken van de inschatting per balansdatum. Alle vorderingen zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Liquide middelen	2022	2021
Betaalrekeningen ABN AMRO/RABO/ING	1.226.251	1.300.120
Spaarrekeningen ABN AMRO/RABO/ING	478.051	457.065
Betaalrekening US dollar ABN AMRO	15.124	288
Liquide middelen afdeling Ede	34.744	26.923
Kas	4.468	8.939
	1.758.639	1.793.335

Alle liquide middelen zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Reserves

Continuïteitsreserve (€)	2022	2021	Overige reserve (€)	2022	2021
Saldo per 1 januari	402.427	381.300	Saldo per 1 januari	0	0
Bij: resultaatbestemming	97.573	21.127	Bij: onbestemde baten	1.921.321	1.927.457
Saldo per 31 december	500.000	402.427	Af: aanzuivering vanuit bestemmingreserve	-153.675	279.546
			Af: kosten bewustmaking	869.189	704.430
			Af: kosten fondsenwerving	225.460	177.175
			Af: kosten beheer en administratie	176.895	162.519
			Af: aanzuivering bestemmingsfonds steun vervolgde christenen	705.878	582.659
			Af: dotatie continuïteitsreserve	97.573	21.127
			Saldo per 31 december	0	0

De stichting heeft als uitgangspunt om een continuïteitsreserve te hebben ter grootte van de uitvoeringskosten van zes maanden.

Bestemmingsreserve (€)	2022	2021
Saldo per 1 januari	1.363.437	1.083.891
Af: resultaatbestemming	-153.675	279.546
Saldo per 31 december	1.209.762	1.363.437

De middelen uit de bestemmingsreserve zijn bestemd voor projectbestedingen op het gebied van materiële steun aan vervolgde christenen zoals leatuurverspreiding in gesloten landen, praktische steun aan gezinnen van vervolgde christenen en medische hulp aan slachtoffers van vervolging.

Fondsen

Bestemmingsfonds Steun vervolgde christenen (€)	2022	2021
Saldo per 1 januari	161.952	220.601
Bij: baten uit fondsenwerving	685.239	798.210
Bij: onttrekking bestemmingsreserve / algemene reserve	705.878	582.659
	1.391.118	1.380.869
Af: eigen bestedingen	1.314.214	1.286.702
Af: uitvoeringskosten	203.961	152.816
Af: vergoeding afdelingen	0	0
	1.518.175	1.439.519
Saldo per 31 december	34.894	161.952

De mutaties over het boekjaar ad. € 127.058 (2021: €58.649) volgt vanuit de resultaatbestemming.

050

Kortlopende schulden

Crediteuren (€)	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	50.500	52.691
Belastingen en premies sociale verzekeringen (€)	31-12-2022	31-12-2021
Loonheffingen	20.602	13.956
Overige schulden en overlopende passiva (€)	31-12-2022	31-12-2021
Projectbetalingen	0	10.280
Vakantiegeld	34.318	27.175
Accountantskosten	8.162	8.169
Verlofdagen	14.417	11.421
Bankkosten en creditrente	1.652	2.251
Overige nog te betalen kosten	5.654	8.155
	64.203	67.451

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen

De jaarlijkse verplichting uit hoofde van een met derden aangegane leaseovereenkomst bedraagt in totaal € 3.281,76. De resterende looptijd van deze leaseovereenkomst is 4 jaar en 3 kwartalen.

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is €38.299. De huurverplichting is jaarlijks opzegbaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die aanpassing van de jaarrekening of vermelding in het jaarverslag vereisen.

051

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

BATEN (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Baten van particulieren	1.962.820	2.253.500	1.763.220
Baten van bedrijven	419.728	0	445.340
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	71.219	0	138.073
Baten van andere organisaties zonder winststreven	162.658	0	392.045
Som van de geworven baten	2.616.424	2.253.500	2.738.678
Baten als tegenpresentatie voor levering van producten/diensten	8.388	0	2.714
Overige baten	355	0	1.561
Som van de baten	2.625.167	2.253.500	2.742.953

LASTEN (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Besteed aan doelstellingen			
Bewustmaking	869.189	760.000	704.430
Steun vervolgte christenen	1.518.175	1.325.000	1.439.519
	2.387.364	2.085.000	2.143.949
Wervingskosten			
Kosten fondsenwerving	225.460	230.000	177.175
Kosten van beheer en administratie	176.895	181.878	162.519
Som van de lasten	2.789.720	2.496.878	2.483.643

SALDO VAN BATEN EN LASTEN (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Saldo voor financiële baten en lasten	-164.553	-243.378	259.310
Saldo financiële baten en lasten	-18.607	-6.622	-17.285
Saldo van Baten en Lasten	-183.160	-250.000	242.024
Resultaatbestemming (Toevoeging c.q. onttrekking aan:)			
Continuïteitsreserve	97.573	0	21.127
Bestemmingsreserve	-153.675	0	279.546
Bestemmingsfonds Steun vervolgte christenen	-127.058	0	-58.649
Overige reserve	0	0	0
	-183.160	0	242.024



TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

Baten (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Baten uit fondsenwerving			
Baten van particulieren	1.922.321	2.253.500	1.747.257
Baten van bedrijven	419.728	0	445.340
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	71.219	0	138.073
Baten van andere organisaties zonder winststreven	162.658	0	392.045
Nalatenschappen onbestemd	40.499	0	15.963
Som van de geworven baten	2.616.424	2.253.500	2.738.678
054 Baten als tegenpresentatie voor levering van producten/diensten	8.388	0	2.714
Overige baten	355	0	1.561
Som van de baten	2.625.167	2.253.500	2.742.953
<i>Toelichting levering van producten</i>			
Netto omzet	18.228	0	26.851
Kostprijs	9.840	0	24.137
Bruto winst	8.388	0	2.714

Lasten - Besteed aan doelstellingen (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Bewustmaking			
Stem	140.461	125.000	70.921
Projecten bewustmaking	96.243	37.500	135.302
Online	67.279	40.000	40.957
Kidsclub/Stef	13.048	13.000	11.071
Bemoedigingsactie	3.203	3.500	2.471
Marketing en advertenties	55.576	40.000	33.535
Bijeenkomsten, beurzen en evenementen	20.569	22.000	19.361
Overige bewustmaking	22.547	8.862	13.346
Reizen en externe relaties	8.731	15.000	2.081
Presentaties	6.545	8.000	5.067
Totaal eigen bestedingen	434.201	312.862	334.113
Uitvoeringskosten	434.988	447.138	370.317
Totaal besteed bewustmaking	869.189	760.000	704.430

Voor een toelichting van de verdeling van de uitvoeringskosten verwijzen wij u naar 'Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming'.

055

Steun vervolgde christenen (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Projecten			
Azië	599.892	475.000	559.224
Midden-Oosten	319.804	270.000	292.078
Afrika	278.705	274.000	341.061
Europa/Centraal Azië	95.531	75.998	73.994
Latijns-Amerika	20.282	20.000	20.345
Totaal eigen bestedingen	1.314.214	1.114.998	1.286.702
Uitvoeringskosten	203.961	210.002	152.816
Totaal besteed aan Steun vervolgde christenen	1.518.175	1.325.000	1.439.519

Kengetallen besteding aan doelstellingen	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Totale bestedingen aan de doelstelling in % van de totale baten	91%	93%	78%
Totale bestedingen aan de doelstelling in % van de totale lasten	86%	84%	86%

Wervingskosten (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Advertentiekosten fondsenwerving	16.690	10.000	4.646
Fondsenwervende mailingen	42.983	35.000	26.490
Overige fondsenwervingskosten	14.992	29.718	23.139
	74.664	74.718	54.275
Uitvoeringskosten fondsenwerving	150.796	155.282	122.900
	225.460	230.000	177.175

Kengetallen wervingskosten	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Totale bestedingen fondsenwerving als % van de totale baten uit fondsenwerving.	9%	10%	6%

Kosten van beheer en administratie	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Uitvoeringskosten beheer en administratie	176.895	181.878	162.519

Saldo van financiële baten en lasten	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Ontvangen rente	94	0	0
Bankkosten	18.420	5.622	17.945
Koersverschillen vreemde valuta	280	1.000	-660
	-18.607	6.622	17.285

Bezoldigingen en financiële relaties bestuurders en toezichthouders

Aan bestuursleden zijn geen bezoldigingen – met inbegrip van pensioenlasten – toegekend. Tevens zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders.

056

057



KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (€)	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	-183.160	242.024
Afschrijvingen materiële vaste activa	10.329	6.512
Cashflow	-172.831	248.536
Mutaties vorderingen en overlopende activa	159.493	-109.631
Mutaties schulden	1.207	56.795
Mutaties voorraden	-7.204	4.049
	153.496	-48.787
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-19.335	199.749
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investering in materiële vaste activa	-15.361	-8.948
Desinvestering in materiële vaste activa	0	0
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-15.361	-8.948
Kasstroom boekjaar	-34.696	190.801
Liquide middelen begin boekjaar	1.793.335	1.602.533
Liquide middelen eind boekjaar	1.758.639	1.793.335

058

TOELICHTING OP DE UITVOERINGSKOSTEN 2022

Personeelskosten (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Lonen en salarissen	575.490	580.000	476.479
Sociale lasten	152.391	165.000	129.302
Overige personeelskosten	63.423	71.000	51.363
	791.305	816.000	657.144
Lonen en salarissen			
Salarissen	575.490	580.000	476.479
Af: ontvangen ziekengeld / zwangerschapsuitkering	0	0	0
	575.490	580.000	476.479
<i>Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt, berekend naar full-time dienstverbanden 12,6. (2021: 10)</i>			
Sociale lasten			
Premie sociale verzekeringen	94.061	105.000	84.461
Kosten pensioenregeling	58.330	60.000	44.841
	152.391	165.000	129.302
Overige personeelskosten			
Vergoeding woon-/werkverkeer	16.401	22.000	13.786
Zakelijke reiskosten	8.788	12.000	8.951
Arbo en verzekeringen	14.305	16.000	13.954
Overige personeelskosten	23.929	21.000	14.673
	63.423	71.000	51.363

059

Bezoldiging directie	
Naam en functie	A.F. van Grol, directeur
Aard dienstverband	Onbepaald
Aantal uren	36
Percentage dienstverband	90%
Periode	01-01-2022 t/m 31-12-2022

Bezoldiging (EUR)

Bruto salaris	€ 72.002
Vakantiegeld	€ 5.522
Eindejaarsuitkering onbelast	€ 0,00
Variabel inkomen	€ 0,00
Totaal	€ 77.525

Overige lasten

SV lasten (werkgeversdeel)	€ 10.060
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	€ 11.684
Onbelaste vergoedingen/bijtellingsen	€ 3.223
Totaal bezoldiging in 2022	€ 102.493
Totaal bezoldiging directie in 2021	€ 94.974

Het jaarinkomen van de directeur is ingeschaald op 315 punten op de BSD scorelijst voor goede doelen.

Ook het jaarinkomen, belaste vergoedingen/bijtellingsen, pensioenlasten, pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen de regeling.



Afschrijvingen (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Kantoorinventaris	10.329	12.000	6.512
Bedrijfsauto	0	0	0
	10.329	12.000	6.512

Overige bedrijfskosten (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Huisvestingskosten			
Huur en servicekosten	37.266	37.000	36.054
Energiekosten	8.053	20.000	12.208
Belasting en verzekeringen	2.116	2.000	2.110
Onderhoud	7.055	3.000	1.549
	54.489	62.000	51.921

Kantoorkosten

Portokosten	13.375	12.500	14.863
Kopieer-/printkosten	3.318	3.000	3.318
Telefoon-/internetkosten	8.649	6.000	6.369
ICT, netwerk en databeheer	29.926	30.000	21.703
Kantoorbenodigdheden	4.521	5.500	9.426
	59.655	57.000	55.680

Overige bedrijfskosten (€)	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Algemene kosten			
Accountantskosten	13.000	13.000	13.200
Reis- en verblijfkosten buitenland	8.826	6.000	592
Keurmerkkosten	5.173	5.800	5.638
Loonadministratiekosten	4.262	3.500	3.577
Bestuurskosten	3.840	1.000	883
Kosten ambassadeurs/vrijwilligers	953	1.500	1.367
Kosten bedrijfsauto	5.379	3.500	2.847
Overige algemene kosten	9.428	13.000	9.191
	<u>50.862</u>	<u>47.300</u>	<u>37.295</u>

SPECIFICATIE EN VERDELING VAN LASTEN NAAR BESTEMMING (€)

Bestemming	Doelstelling		Wervingskosten		Totaal		
	Bewustmaking	Steun vervolgde christenen	Fondsenwerving	Beheer en Administratie	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
<i>Lasten</i>							
Besteed aan doelstellingen							
Projecten	0	1.314.214	0		1.314.214	1.114.998	1.286.702
Publiciteit en communicatie	434.201	0	74.664		508.866	387.580	388.388
Totaal eigen bestedingen	<u>434.201</u>	<u>1.314.214</u>	<u>74.664</u>		<u>1.823.080</u>	<u>1.502.578</u>	<u>1.675.090</u>
Uitvoeringskosten							
Personeelskosten	356.087	166.965	123.444	144.809	791.305	816.000	657.144
Afschrijvingen	4.648	2.179	1.611	1.890	10.329	12.000	6.512
Huisvestingskosten	24.520	11.497	8.500	9.972	54.489	62.000	51.921
Kantoorkosten	26.845	12.587	9.306	10.917	59.655	57.000	55.680
Algemene kosten	22.888	10.732	7.934	9.308	50.862	47.300	37.295
Totaal uitvoeringskosten	<u>434.988</u>	<u>203.961</u>	<u>150.796</u>	<u>176.895</u>	<u>966.640</u>	<u>994.300</u>	<u>808.552</u>
Totaal lasten	<u>869.189</u>	<u>1.518.175</u>	<u>225.460</u>	<u>176.895</u>	<u>2.789.720</u>	<u>2.496.878</u>	<u>2.483.642</u>

Ondertekening en datering

Schelluinen, 30 mei 2023

Bestuur SDOK

De jaarrekening is vastgesteld in de bestuursvergadering op 30 mei 2023.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) te Gorinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▲ de balans per 31 december 2022;
- ▲ de staat van baten en lasten over 2022; en
- ▲ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

064 De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▲ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▲ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▲ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▲ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▲ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▲ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

066

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 30 mei 2023

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Was getekend

Drs. W.C. van der Spek RA
